

## JEŽÍŠ, JAK JSEM HO NEZNAL ANEB BOŽÍ SMYSL PRO HUMOR

První čtení: Kol 1:15-19

\*\*\*

Je to řadu let, kdy mě jeden můj přítel přivedl na zajímavou myšlenku, ke které se čas od času vracím. Říkal mi, že uvěřit v Ježíše je pro něj těžké, protože nikde v evangeliích nečetl, že **by se Ježíš někdy zasmál**. A že tedy **nemá smysl pro humor**. Pochopil jsem, že Ježíš pro něj představuje **postavu tragickou až nudnou**, že by raději někoho **akčního, divokého, dobrodružného**.

Upřímně, nejsem si jist, jakou zprávu o Ježíši četl. Vybavilo se mi to, co jsem jako dítě s oblibou dělával – pustil jsem si v **televizi hokejový zápas bez zvuku**. Na ledě jezdili černobílí hokejisté a dělali podivné pohyby a celé to vypadalo jako groteska, která byla vtipná, ale přestala dávat smysl. Pak mě napadlo si **pustit k televizi rádio** – s Mirkofórem za hokejem. A to teprve byla legrace. Rozhlasový reportéři byli většinou s komentářem chvilku opoždění, nebo někdy jejich přání předběhlo události na ledě. Absurdita na druhou.

S vnímáním Ježíše je to podobné – nemáme obrázky, dokonce ani zvuk, máme pouze zapsaná slova. Zcela nám chybí neverbální komunikace – **pobavené škubnutí koutku úst, zvednuté obočí, jiskra v oku, gesto rukou**. Možná tím, že jsme odkázáni na pouhá slova, nám zůstává Ježíš, abych to vyjádřil přesně, pouze dvourozměrný, vážný – obraz pokory, tichosti, laskavosti, milosrdenství.

Víte, často žasnu nad tím, jakou bohatou představivost Bůh má – stvořil všechny ty **kýčovité východy a západy slunce, velkolepé hlučící vodopády, marnotratnou záplavu barevných odstínů, každý jednotlivý lístek voňavých květin a různé chutě plodům, zrcadlový odraz na hladině rybníka, nebo křehká křídla motýla**, a do nás vložil dokonalý kamerový systém v podobě oka, dal nám citlivé uši, možnost věci vnímat nosem a jazykem, věci si osahat a potěžkat, říkám si, že přeci jen nejenom zdrojem vznešené krásy a obyčejné jednoduchosti, ale též tvůrcem humoru.

Je škoda, že nám příliš uniká **úžasný Ježíšův smysl pro humor, jeho spalující vášně, hloubka jeho zármutku, ale i obyčejné lidské zoufání si**. Zapomínáme, že je nejenom Božím synem, nýbrž také člověkem. Mám za to, že když tohle všechno znovu objevíme, budeme mu blíž a on bude blíž našemu srdci. A protože se blíží Velikonoce, které **vnímáme s vážností i radostí zároveň**, rozhodl jsem se těch několik nedělí mluvit o Ježíši tak, jak ho možná neznáme. Možná i proto, abychom si víc mohli uvědomit, co pro nás všechno vlastně znamená.

Dnes to bude o Ježíšově smyslu pro humor.

- *Mimochodem, jakou máte s Božím humorem zkušenost Vy? Vzpomenete si na nějaký svůj příběh, kdy jste si řekli: „To jsem teda vůbec nečekal, Bůh mě teď opravdu dostal!“*

Vybavuji si situaci, kterou jednoduše nemůžete naplánovat. Před několika roky jsem jednoho letního večera seděl na zápraží chaloupky a povídal si s přáteli, kteří u mě byli na návštěvě. Při popíjení kávy jsem jim vyprávěl, jak na naší zahradě na dvou vzrostlých smrcích sedává na večerním sněmu několik druhů sov. A jak je to pro mě dobrodružné příkrást se na zahradu, z uctivé vzdálenosti je špehovat a naslouchat jejich houkavému rokováání.

Přátelé mi to nevěřili. Možná o to víc mě překvapila jejich reakce: „Říkáš sovy? A u tebe na zahradě? No to Ti snad ani nevěříme. Sovy už jsme tu několik let vůbec neviděli!“ Jemně tím naznačili, že se možná jen vytahuju, nebo docela obyčejně kecám.

Ale sotva vyřkli svou pochybnost, snesla se z tmavého nebe na osvětlenou část dvorku nádherná sova, která do pařátů chytla právě probíhající myš. Sova dopadla na svou kořist, chvíli strnule seděla a moudře na nás zamrkala. Vzápětí dvakrát neslyšně zamávala křídly a byla pryč. Všichni jsme v naprostém úžasu oněměli. Kamarádka pak vydechla: „Máš pravdu...“ A všichni jsme se rozesmáli.

Tehdy jsem možná o trochu víc pochopil, jaký má **Bůh smysl pro humor a jak dokonale ovládá půvab nečekaného**. Já bych to prostě nevymyslel lépe.

I dnešní příběh, o kterém budu mluvit, je takovým příběhem, nad nímž člověk zůstane v tichém úžasu, a když ho pochopí, musí se zasmát. Alespoň si myslím, že jeden z Ježíšových přátel, který jinak dost často něco komentoval, musel nejprve zcela ztratit řeč, pak kroutit hlavou a když si později na všechno vzpomněl, nejspíš se tiše usmál...

Pojďme se podívat na to, co máme zapsáno u Matouše 17:24-27:

*Když přišli do Kafarnaum, přistoupili k Petrovi výběrci chrámové daně a řekli: „Váš Mistr neplatí chrámovou daň?“ On řekl: „Platí!“ Když přišel domů, ještě než promluvil, řekl mu Ježíš: „Co myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové poplatky a daně? Od svých synů nebo od cizích lidí?“ Když odpověděl: „Od cizích“, pravil mu Ježíš: „Synové jsou tedy svobodni. Ale abychom je nepohoršili, jdi k moři, hod' udici; vytáhni rybu, která se první chytí, otevři jí ústa a najdeš peníz; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.“*

Kafarnaum je město, kam se Ježíš přestěhoval z Nazaretu hned na začátku své služby. Získal zde několik svých prvních učedníků z řad rybářů. Vyučoval ve zdejší synagoze, z někoho vyhnal demony, uzdravil zde muže spuštěného otvorem střechy a syna královského služebníka, ale také Petrovu tchýni z horeček. Mimochodem, někteří teologové s vážnou tváří tvrdí, ale **my tomu samozřejmě nevěříme**, že uzdravení Petrovy tchýně byl důvod, proč Petr Ježíše později třikrát zapřel.

V našem dnešním příběhu se Ježíš a jeho společníci vracejí z cest domů, do Kafarnaum. Ten první, na koho Petr narazí, není kamarád z dětství, ani žádná očekávaná rozesmátá tvář, nýbrž výběrčí chrámové daně.

Je to stejné, jako kdybych přijel domů z Brna a před mými dveřmi by neklidně přešlapoval úředník z radnice s dotazem, jestli už má můj syn zaplacené popelnice.

Takové milé a přátelské setkání to mohlo být, ale on na Vás hned jestli už jste odvedli daň pro chrám v Jeruzalémě. Tedy přesněji, zda Petrův Mistr platí tak, jak se patří.

Nebyl by to snad ani Petr, kdyby nereagoval: „Platí!“ A já si říkám. Kde bral tu jistotu? Víme určitě, že peníze Ježíš s sebou zásadně nenosil. Nikde nečteme, že by platil daně nebo jakékoli poplatky, na večeri se obvykle nechal pozvat. Neměl tedy Petr spíš říci: „*Víte co, chytráci? Běžte a zeptejte se Mistra sami...*“ Vypadá to, jako kdyby Petr chtěl Ježíše uchránit trapné situace.

Ale možná to známe sami – i my někdy odpovídáme na otázky, které se týkají Boha, přitom skutečné odpovědi doopravdy neznáme – jako bychom Ho bránili. A děláme to nejen kvůli němu, nýbrž také **abychom ubránili svou víru**.

Dnešní příběh nám připadá jako z orientálních *Pohádek tisíci a jedné noci*. Je tu problém a pak se stane ten zázrak s rybou, který to všechno vyřeší.

Jenže je to mnohem zajímavější. Petr přijde domů a ještě než otevře pusu, Ježíš se ho sám ptá, jak je to s tím vybíráním daní. Platí královští synové, nebo král vybírá peníze pouze od těch, kteří nejsou v jeho rodině? Petr správně odpovídá – králové nikdy nevybírají od vlastních synů.

A Ježíš tím, co řekne, potvrzuje, že on je jako Syn Boha, ve vnímání Izraele tedy vládce a krále vyvoleného lidu, svobodný. Když se nad tím zamyslíte, tak by to bylo hodně divné, protože kdyby platil chrámovou daň, je to jako by ji dával sám sobě. Ježíš hned dodává: **Abychom se ale nestali důvodem pohoršení, (doslova nepřivedli je k pádu), něco s tím provedeme.**

Ježíš pošle Petra s udičí ke Galilejskému jezeru a dá mu jednoduchou instrukci: nahod' háček, první rybě, kterou vytáhneš, otevři tlamu a penízem, který zde bude, zaplatíš za mě i za sebe.

Víc podrobností k příběhu nemáme. Ale musela to být tak silná zkušenost, že Petr bez pochyby udělal to, co mu bylo řečeno, a nedovolil si říci: „*Taková blbost, aby měla první ryba v hubě peníz...*“

Když se dnes po létech k příběhu o rybě s penízem v hubě vracím, vnímám v něm Ježíšův smysl pro humor, skoro vidím jeho cukání koutků při rozhovoru a spiklenecké mrknutí oka, když Petrovi dává instrukce. Vždyť jen před pár dny byl Petr svědkem Ježíšova proměnění na hoře, ale co si má myslet o *tomhle*?

Ježíš musel Petra vyvést z míry hned několikrát – předně, že se s ním bavil o věcech dříve, než se Petr svěřil se svými pochybnostmi.

Načež posílá tohoto zkušeného rybáře, o kterém víme, že zatahoval hejna ryb do sítí z lodi, s trapnou udičkou, což v té době nebylo nic jiného než provázek s háčkem, pro první rybu, kterou chytí. Navíc tvrdí, že ryba bude mít v hubě statér, což byla mince, která se označuje také jako čtyřdrachma, a to byla přesně chrámová daň za dva lidi.

Zdá se, že **některé situace v našem životě Bůh řeší opravdu nevšedním, troufnu si říci teatrálním způsobem.** Proč tomu tak je? To opravdu nevím. Ale možná, aby nás naučil pokoře, nebo nás přesvědčil o tom, že Zdrojem skutečného, laskavého humoru je On.

K příběhu máme ještě tři kratičké poznámky na závěr:

**Jsme vyslanci Stvořitele, Krále nebes i země, ne jeho obhájci.**  
Nezapomínejme, že naopak **On je naším obhájcem.**

Jsi-li **přiját Bohem** za syna/dceru, **jsi** od mnohého skutečně **svobodný/á.** Na druhou stranu, pokud nejde o nějaké zásadní morální věci, **můžeš v řadě věcí ustoupit,** abys nebyl/a druhým k pohoršení a důvodem jejich pádu.

Pán Bůh má připravená **různá řešení** v různých situacích – je na nás, zda si pro ně, stejně jako Petr s udičkou, **dojdeme.** Věci a problémy se nevyřeší samy, skvělé je, že jsme pozváni Bohem k tomu, abychom na nápravě **mohli spolupracovat.**  
Amen.

Petr Plaňanský (KS Nymburk 8. 3. 2020)